

Jót tenni jó – de mi a jó?

Katolikusok felhívása hitük átgondolására

Írta Cserhádi Mátyás

6725 Szeged

Szentháromság u. 75D B. 1. em. 5

cs_matyi@yahoo.com

Írásom címe szerint, ha az ember jót akar tenni, ahhoz tudnia kell, hogy mi a jó. Tudnunk kell, hogy mely mérték szerint kell saját cselekedetünket megmérnünk. Ez minden etika kiindulópontja. Általános katolikus dogma, hogy az embernek, üdvössége elnyeréséhez, a jót kell cselekednie, a törvényt be kell tartania, hogy ezzel annyi jó pontot szerezzen, amennyivel kiérdemelheti, hogy a mennyországba jusson. Ezen írásomban többek között a katolikus egyháznak ezt a dogmáját vizsgálom meg a Biblia és saját élettapasztalatom mérlegén. Ezt azért kell megtenni, mert ez a dogma alapvetően meghatározza a katolikus egyházat, és így a katolikus ember életvitelét. De azért is fontos erről a kérdéstről beszélni, mivel sok nem hívő ember is úgy vélekedik, hogy neki nem kell templomba járnia, hanem a jót kell cselekednie, rendesen kell viselkednie, és így az ítéletkor nem lesz gond; Isten rangsorol, és így bejuthat, hiszen nem is olyan borzasztóan bűnös ember, mint Hitler, Mao, Sztálin, vagy Husszein. De ebből látható, hogy a katolikus egyház mennyire nem kész a misszióra koncentrálni, és miért inkább kész a vallások közti ökumenére. Az is belátható, hogy e dogma következtében, a katolicizmuson belül a bűn átértékelődésével széles körben elterjedt a humanizmus, továbbá Krisztus kereszthalálával és annak jelentőségével nem tudnak mit kezdeni.

Én személyesen az életemet katolikusként kezdtem el, de most hitvalló, Isten drága, ingyen kegyelméből élő protestáns ember vagyok. Elemi iskolás koromban úgy fogtam fel az üdvösség kérdését, hogy olyan jónak kell lennem, amennyire csak tudok. Minél több jót kellene tennem, és minél kevesebb rosszat, hogy majd ott álljak a mennyország kapujában egy telimarok jócselekedeti zsetonnal, bátran bekopoghassak, jelentvén a mennyei seregeknek: íme, a jó fiú megérkezett, felmutatván csillogó bizonyítványomat. Ez a nézetem későbbre gyökeresen meg kellett, hogy változzon. Hittan órán beszéltek nekünk a szentekről, és a kegyeleti tárgyak három fokozatáról. Szent tárgy volt az, amit egy jó szent vagy megérintett, vagy viselt, mint ruhát, vagy birtokolt, mint magántulajdont. Olvastam egy könyvet, mely bemutatta a nagy katolikus rendszert. Olyan legendákat olvastam, melyek a Szűz Máriáról és

a szentekről szóltak. Egy katolikus kiránduláson különböző szent tárgyakat vásároltunk, mint pl. rózsafüzérek, vagy feszületek. Olvastam katolikus könyveket, és egy olyan katolikus hősről olvastam, aki nagyon halkán elmondott egy szent imát egy gonosz helyen, hogy az ellenség felett győzzön. Tanultunk a szentekről és az apostolokról, hogy mennyire jók voltak, milyen sok jó cselekedetet hajtottak végre. Ők képezték az extrák klubját, és azt sugallták, hogy milyen szenzációs élményben lesz majd részem, ha találkozom velük. Csakhogy arról nemigen hallottuk, hogy Péter Jézust voltaképp megtagadta, és hogy még mennyi kudarcban volt része. Megígérte, hogy Jézusért az életét adja, a 'kösziklának' nevezett hitében bízva. Mert hát jó ember volt. De valóban? A János Evangéliumában Jézus azt mondta neki: "ha meg nem moslak, semmi közöd nincs hozzám." Tanultunk Jézusról, csodatételeiről, és arról, hogy Ő volt az Isten Fia. Ezt úgy képzeltem el, hogy Isten valahogyan Szűz Máriával együtt nemzette Őt. Egy hierarchiaszerű elrendezést képzeltem el: vannak a jó emberek, a szentek, az apostolok, és a csúcson ott van Jézus, a jó cselekedeteik szerint osztályozva, akárcsak a freskókon. Vagy ahogyan Dante Alighieri a hetedik mennyországban helyez el egy pogány királyt. (Szerinte annyi jó cselekedete volt, hogy helytelen lett volna tőle megtagadni – ugyanakkor az Írás azt mondja: legyetek tökéletesek, mint az én mennyei atyám). Így végképp nem értettem, hogy nagy pénteken miért lehet örülni Jézus halálán. Úgy hittem, igazságtalanul ítélték el, és nem érdemelte meg a halált. Nem illett bele a képbe. Így azt sem értettem, miért kell a helyettes áldozatát elfogadnom, ha amúgy meg jó ember vagyok. Mindig csendben emlékeztem meg nagy pénteken az Ő haláláról. De persze, Jézus utána feltámadt, tehát ez nem is volt olyan nagy gond, mégis túlélte a halált.

A jó cselekedetek határozzák meg a katolikusok életét. Vezérelvük: Jót tenni jó. Így vonultam be egy állami általános iskolába, ahol utálták a keresztyéneket a keresztyén vallással együtt. De úgy gondoltam, hogy én majd jó leszek, és emiatt só leszek a körülöttem lévők számára. Az én példámon keresztül látják meg majd, hogy érdemes katolikus, keresztyén lenni. Így érthetjük meg, hogy a katolicizmus inkább humanista vallás, mintsem keresztyén vallás. Mit jelent ez? Hogy lehet egy keresztyén jellegű vallás humanista, ha Istenben hisznek a hívek? Hát, nem egészen ez a helyzet. Mint ahogyan említettem, a katolikus ember mindennapi életében arra törekszik, hogy jót cselekedhessen. Édesapám, aki gyerekkorában maga is cserkész volt, és a cserkészeti életvitelt nagyra tartotta, minket is nagy hévvel a cserkészetbe akart küldeni és mindig azt hangsúlyozta nekem és a testvéremnek, hogy minden napra legyen egy jó cselekedet. „Mindig jobb állapotban kell hagyni a berendezést, mint ahogyan találd”, mondta. „Maximalista”, mormogtam fogcsikorgatva. A katolicizmus

humanista vallás. „És számíttassanak be néki a szentek összes jó cselekedetei”, mondja a pap a halott temetésén. Az persze eszébe sem jut, hogy esetleg Jézusnak volt-e valami köze az illető életéhez, illetve Jézus valahogy, valamit tehetett-e az illető üdvössége érdekében. Nem, az ember magára van hagyva. Saját magának kell – kiderül majd, hogy önző módon – a jó cselekedeti zsetonokat az életben összeszedni. De ebben az esetben a pap „csalni” akart a halott emberért, mintegy átirányítva az ő számlájáról elég "zsetont" ahhoz, hogy a halott ember üdvözljön. (Azóta azt gyanítom, hogy a halott embert ugyanakkor aligha érdekelte volna bármiféle zseton). Akár egy videójátékban a bónusz pontok szerzése. Otthon olvastam néha Bibliát, de csak azért, hogy ez által is a kegyesség látszatát fenntartsam magamról.

A Bibliában piros szedésben voltak azok a mondatok, amelyeket Jézus mondott. Nagyon különös, gondoltam magamban. A szentek mondatai lehet, hogy zöldben kell legyenek. De közben próbáltam jó cselekedeteket gyűjtve készülni, hogy a mennybe kerüljek. Teljesen figyelmen kívül hagytam, hogy esetleg *Isten jön el hozzám*. Arra emlékszem, hogy egyszer elolvastam a teremtés, a bűneset és az özönvíz történetét. Az olvasásban eddig jutottam, mert belefáradtam, és amúgy sem ösztökéltek engem a katolikus iskolában a rendszeres Biblia olvasásra. Még a János Jelenéseit is olvastam, az egymást váltogató királyokról, vagy a rettenetes fenevadról, vagy az angyalról, aki a napba volt öltözve. Milyen fura, gondoltam. Ezeket a dolgokat elfogadtam, mint igazság. De roppant rossz hatással voltak rám, amikor azt kezdték nekünk tanítani, hogy az élőlények a sós tengerből jöttek, evolúció révén. Egyre jobban kezdtem kételkedni a Bibliában. Egyre jobban szakadtam el tőle, és teljesen úgy láttam, hogy a tudomány legyőzte a vallást. De attól még ragaszkodtam ahhoz, hogy kell, hogy legyen egy Isten, a mennyország, és üdvösség. Tehát még mindig törekedtem, hogy jól cselekedjek. Egyelőre úgy sem Jézus személye volt a fontos, hanem az, hogy jó cselekedeteket vigyek véghez. Ezért nem érdekelt annyira a Biblia. Ezért van az, hogy a katolicizmuson belül a Bibliával nem eleget foglalkoznak. Ugyanakkor hozzáteszik az apokrif iratokat, a misztikus, katolikus iratokat. Számomra a katolikus tanítások mondanivalója elég homályos és filozofikus volt, talán hogy ne is lehessen megragadni. A katolikus hívek a pápára, Rómára és helyi papjaikra hagyatkoznak, hogy az igazságot ők mondják meg, és segítséget hitükhöz tőlük várnak, mert szerintük a Szentlélek csak a papi körökön belül működik, és ők a hierarchiában úgyis feljebb vannak. Így azt gondoltam, hogy valamennyi pap, bíboros és pápa a mennybe kerül. Kis szerencsével még freskókra is ráfestik őket, vagy templomot is nevezhetnek el róluk. Érdekes viszont, hogy Dante szerint egyes pápák a pokolba jutottak. Akkoriban el sem tudtam képzelni, hogy miért. A katolikus dogma úgy tartja, hogy a pápa szava tévedhetetlen, ezért minden tőle származó Biblia értelmezés,

magyarázat módosítás, hiteles és jó. Megint, hadd hangsúlyozzam, hogy ez azt az állítást jelenti, miszerint a Szentírás nem támasztja alá a Szentírást, hanem emberi hagyományokra kell támaszkodni. Azért tesz a katolikus egyház olyan könnyű engedményt, például az evolúció kérdésében, és azért van az, hogy a liberális teológia valamennyire hasznot húz a katolikus egyházból. Teilhard de Chardin, a nagy paleontológus pap, aki az első nagyszabású kibékítési kísérletet tette a tudomány és a vallás között – kár, hogy nem tudta, hogy minden ember vallásos – éveken keresztül foglalkozott ezzel, és ma is akadnak követői. Ezért imádkoznak halott emberek lelkéhez, a szentekhez és Szűz Máriához, annak ellenére, hogy ilyesmit keresztyén felekezet gyakorlatában még gondolatban sem művelt. Annak idején, amikor a Szűz Máriáról szóló tanításokat dogmává tették, az egyik katolikus teológus tiltakozott, miszerint ez „az Evangélium szíven döfése”. Ennek ellenére a római püspöknek meg volt a módja arra, hogy a legújabb tanításokat a hívekre kényszerítse. Voltak olyan igék, amiket azért szinte mindenki tud; ilyen a teremtés könyvének az eleje, illetve a Jn. 3, 16; illetve más igék, amelyek ismerősök úgy hallomásra, amelyek ismerős témákról szólnak, de nekem sokkal inkább afféle népi bölcsességnek tűntek; néha filozofáltam rajtuk, de nem foglalkoztam a Bibliával igazán. A katolikus iskolában a bibliaismeretem valahol az 1Móz. 20 környékén megrekedt, valamint még a Jelenések könyvét is olvastam, de semmi egyebet. A Bibliát, úgy gondoltam, hogy saját emberi gondolataink alapján lehet értelmezni. Úgyis csak emberi gondolatokkal rendelkezhettem, így inkább a saját eszemre támaszkodtam.

Misékre jártam, mert hát muszáj volt. Pusztá meg szokásból tettem, de alig láttam értelmét, ha már a Biblia sem annyira hiteles, és ha már csak a jót kell tenni, miért érdekeljen? Sosem tudtam igazán figyelni; sem arra, hogy mi is igazán a bűn, és hogy mi az Isten akarata. Amikor általános iskolában voltam, úgy tartottam, hogy valahogyan másokat is meg kell téríteni katolikus hitre. De nem nagyon ösztökélt erre semmi. Jónak kell lenned, és az már lényegtelen, hogy milyen formában, legyél akár buddhista, vagy muzulmán: – Ökumené! Akkoriban konzervatív beállítottságúak voltunk. Republikánusok voltunk, és a jó, dolgos életvitelt támogattuk. Eszünkbe sem jutott volna, hogy parázna módon viselkedjünk, vagy káromkodjunk, vagy olyan dolgokat csináljunk, mint más *pogány* gyerekek, jóllehet volt, hogy verekedtünk a szomszédgyerekekkel. Azt gondoltuk, hogy minden másfajta embernek vallásától, felfogásától, vagy gondolkodásától függetlenül a katolicizmust kell követnie, mert mi voltunk többségben, mint kereszténység, mi alakultunk ki elsőként, és amúgy is mi hiszünk az egyedüli igaz Istenben, mi vívtuk meg a keresztes hadjáratokat, és nálunk van az igazság! Egyszer azonban megérdeklődtem édesanyámtól, hogy ő mit mond a keresztyénségről. Édesanyám református volt, ámbár nem gyakorolta a hitét, de fiatalabb

korában járt néha Biblia órákra. Egy filmet is láttam egyszer különböző keresztyén felekezetekről, és megtudtam, hogy léteznek olyanok, mint lutheránusok, vagy reformátusok. Édesanyám elmondta, hogy a református felekezetet Kálvin alapította, megtisztítván az egyházat, csak azt engedte be, ami a Bibliában van. Ezt érdekesnek találtam. Nem nagyon tudtam, mi egyebet is tanított ez az irányzat, mert gondoltam: nem érdekes, csak a jó cselekedetekkel kell foglalkozni.

Amúgy nagyon elcsüggesztettek a pogány gyerekek és tanárok, mert ez azt jelentette, hogy sokan mások nem vallásosak, és nem is érdeklődnek ilyen dolgok iránt. De ettől függetlenül én megtartom magam, mindenki más meg a pokolba jut, hiszen liberálisok, és a "lécet biztosan leverik", tehát én megelőzőm őket a mennyei rangsorban. Ez felfuvalkodottá tett, és lenéztem azokat az embereket, akiknek valójában megváltásra volt szükségük, bármilyen bűnösök is voltak, valamire, ill. Valakire szükségük volt, hogy új életük lehessen. Úgy gondoltam, hogy teljesen jogosan ítéljük halálra a hazaárulókat vagy a nagy bűnözőket. Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy a katolikus misszió szinte nem létezik. Gyarapszik ugyan a katolikus vallás, de más módon. Államvallásként működik, ha meg valaki történetesen komolyan keresi Istent, elmegy valamely felekezethez, többnyire katolikushoz, mivel a családja is katolikus, vagy mert a katolicizmust tévesen a keresztyénséggel azonosítják. A katolikusok ugyanis, nem nagyon látják annak szükségességét, hogy a Megváltót hirdessék az elveszetteknek, mert a "jót tenni jó" is elég. Azután vannak névtelen katolikusok, akiket valahogy a katolikusok közé számítottak, akiknek bár rossz tapasztalatuk volt a katolicizmusról, de ettől még elég jók voltak, tehát nem érdemelnek kárhozatot, akár csak a pogány király Dante hetedik mennyországában. Továbbá, ha úgymint jó cselekedetek által üdvözlünk, engedjük a többi vallást is, had legyenek jók ők is, hiszen az iszlám, buddhizmus, hinduizmus szintén ezen alapul. Bizonyos szempontból szimpatikusak voltak nekem. Ennek ellenére mégis azt gondoltam, hogy valahogy „misszionálni kellene a másik embert”, vagyis beszélni a hitéről, mert a különböző keresztyén missziókról is ezt hallottam. Azt gondoltam, ha keresztyén vagyok, akkor ezt mégis elvárnák tőlem. Elvégre nagyra pályáztam, és azt gondoltam, ha majd a katolikus egyházban nagyon jó ember leszek, akkor talán felelőssé válok, hogy terjesztem-e a hitet. Nos hát, sosem valósult meg, hogy „missziózzak”. Valahogyan, valamilyen erő még hiányzott is belőlem, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Ha viszont én igaz lennék, akkor az Igazról, Jézus Krisztusról mégis miért nem beszélek? „Valaki vallást tesz én rólam az emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt; A ki pedig megtagad engem az emberek előtt, megtagadatik az Isten angyalai előtt.” (Lk. 12,8-9) Ezeket az igéket katolikus létemre olvastam, de kicsit zavartak is.

Évekig abban a téves tudatban éltem, hogy az ember jó. Eszembe sem jutott, hogy a Bibliában is ez áll: „amint meg van írva, hogy nincsen csak egy igaz is; Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is” (Rom. 3, 10-12). Katolikus fejjel azt gondoltam, hogy az ember alapvetően jó, és csak néhány nagyon elvetemült ember van, aki biztosan a pokolba fog jutni. Nem azzal foglalkoztam, hogy a pokolba jussak, hanem azzal, hogy jót cselekedjek, és örült az, aki gonoszul viselkedik, mert biztosan elkárhozik. Ezután azonban azzal szembesültem, hogy bizony vannak ateisták, akik Isten létét is letagadják, így hát akármennyire rosszak is lehetnek. Emellett ott volt az ateista válfajú modern tudomány is, ami azt erősítette meg, hogy nincs Isten és tulajdonképpen szabad urak vagyunk saját magunk felett. Még ha nem is teljesen így, de arra gondoltam, hátha mégis csak „igaza van a vallásnak, mégis kell legyen némi igazságtartalma a Bibliának, és ha van Isten, akkor ezt elég hülyeség letagadni, hiszen megállhatunk-e valaha az Ő ítélszéke előtt? Így kerültem testvéremmel a magyarországi Szentendrei Ferences Gimnáziumba, ami inkább felüdülés volt számomra sem mint a világi liberális állami iskolák. Itt biztosan jó emberek lesznek, gondoltam magamban. Így találkoztam is az idős Teodóz atyával, aki nekünk katolikus dogmatikát tanított. Az iskola első napjaiban mennyire szentnek és jóságosnak tündek az atyák. Édesapám áradozott róluk, hogy mennyire önfeláldozó és jó emberek. Megint az állt a középpontban, hogy az ember mennyire "nagyszerű". De Isten?

A gimnázium kezdetén azt gondoltam, hogy itt majd jó emberek lesznek, akik majd gondomat viselik, és akikkel jó közösségben leszek. Arra emlékszem, amikor az egyik pap tanár, aki a matematikát tanította nekünk bejött, és imádságos módon minden óra előtt meghajtotta fejét, hogy elkezdje az órát. Tiszteltem őt mintegy vallásos viselkedéséért. Pedig ez pusztán látszat, holmi póz volt. A négy éves gimnázium eleinte jól ment; sőt nagyon szerettek minket a többi gyerek. Csak nehezen tudtunk tanulni, mer nehezen ment a magyar nyelv. Eleinte kedves volt velünk az irodalom tanárnő, de rögtön kiderült, hogy problémája volt azzal, hogy én és a testvérem amerikaiak voltunk. Ugyan így a történelem tanár, aki szintén pap volt. Nagyon azt éreztették velünk, hogy nem szeretik az egész nyugati világot. Mi elvileg titkokat viszünk ki az országból, és eladjuk őket nyugaton, mondta rólunk az egyik diák. Mert Amerika elvileg protestáns ipari ország, és a Reformáció felelős a liberalizmus terjedéséért. Meg próbáltak minket arra rábeszélni arra, hogy szavazzunk a MIÉP-re, mint ultra jobboldali pártra. Mert ez szolgálja a magyar igazságot. Utálatos megjegyzéseket vágtak a fejünkre az Egyesült Államok ellen. Azt mondta a történelem tanár, hogy az a kőművesek és

a sötétségnek az országa, és hogy én „menjek vissza Amerikába”. El is kezdtük ezeket a hazugságokat bevenni, olyannyira, hogy azután mi is elmentünk MIÉP felvonulásra (később megtudtam, hogy rendszeresen vitték erre a diákokat). Utána jól ki is röhögött egy diák emiatt.

Egyszer hazajöttem az iskolából teljesen belefáradva abba, hogy próbáljak barátokat szerezni azok között a gyerekek között, akik bántalmaztak minket. Nagyon magam alatt voltam. Otthon lepakoltam a cuccaimat, és ott láttam egy Bibliát az asztalon. Hát, elolvasom, gondoltam magamban. Érdekel, mit tud mondani ez a könyv, elvileg bölcs könyv. A Példabeszédek 15, 17-t olvastam el: „Jobb a parénak étele, a hol szeretet van, mint a hízlalt ökör, a hol van gyűlölség.” Ez a következőket mondta nekem; meg vagyok győződve, hogy ezt az üzenetet Isten készítette el akkor és ott az én számomra: „Matyi, ne barátkozál olyan emberekkel, akik visszautasítanak, és akik bántalmaznak titeket. Ne barátkozz velük, mert csak rosszal fizetnek meg.” Onnantól kezdve pedig azokkal a gyerekekkel voltam inkább együtt, akik barátságosabbak voltak felénk.

Ezek után nagyon rosszra fordult a helyzet. Nagyon megutált minket mindenki. Másodévből kezdtek durván bánni a testvéremmel. Piszkálták, ütötték-verték, gúnynéven szólították őt. Nem tudott éjszaka eleget aludni, tehát az órákon aludt, és fokozatosan romlott az elmeállapota és az osztályzatai. Nem kapott szeretetet, egy cseppet sem. Nem segítettek neki, a kis ujjukat sem emelték fel, hogy segítségére legyenek. Torna órán a torna tanár megpofozta őt, mert felmászott a gyűrűkre, holott tilos volt. Mert rászédtek a többiek, hogy ezt megtegye. Az iskolai Ferbálon ruhatáros volt. Utána azok a diákok, akik szokásszerűen piszkálták, odamentek hozzá, és mindenféle trágár dolgokat mondtak rá, amit itt nem közlök. Holott előtte az osztályfőnökük azzal fenyegette meg az egész osztályt, hogy ha még egyszer történik rendetlenség az osztályban, röpülnek a diákok. Történt egyszer az, hogy volt egy nyilvános színdarab, amelyre mindenki összejött. Felsőbb évesek tartottak egy jegybeszedést, úgy viccből. A testvéremnek nem volt „jegye”. Emiatt kihúzták a széket alóla, és kezdték egymáshoz lökdösni őt. Testvéremnek ez nagyon rosszul esett, mert már mindenki tudta róla, hogy fel lehet korbácsolni az érzelmeit, nagyon érzékeny egy ember volt, és kegyetlenségükben élvezték azt, hogy hogyan lehet szemétkedni ezzel az emberrel, hogy rosszul érezze magát. Úgy viselkedtek vele, mint egy állattal. A színdarab után irodalom óra volt, és testvérem feldúlt lelkiállapotban volt. Nyilvánvaló, hogy így nem tud felelni, de az irodalom tanárnő kihívta felelni. Testvérem mondta, hogy ő nem akar felelni, mert feldúlták. Az irodalom tanárnő azzal fenyegetőzött, hogy ha nem jön ki felelni, hát akkor egyest ír be neki. Próbált felelni valamit a testvérem, de nem tudott semmit. A tanárnő azt mondta neki,

hogy ha nem tud semmit, akkor egyest kap (holott negyedévben az egyik lányt felmentette azért, mert fejfájása volt). Kiröhögte az egész osztály. Azután a testvérem nem ment vissza abba az iskolába soha. Utána még össze is tépték a kék köpenyét, amit otthagyt az iskolában. És ami számomra még nagyon furcsa, hogy én később jártam a felsőbb évesek osztályterme felé, és összetévesztettek engem a testvéremmel. Azt kiáltották utánam, hogy „Ő az!” gúnyosan. Mert direkt élvezték, hogy feldúlták a testvéremet.

Ami az én nagy bűnöm az, hogy én sem segítettem a testvéremnek. Végig szemléltem gyötrődéseit, de nem nagyon álltam ki mellette. Pedig igazán kellett volna, de nem volt bátorságom hozzá. Sőt inkább azok közé a diákok közé akartam kerülni, akik piszkálták a testvéremet. Úgymond elnéztem ezt a dolgot, mert hogy jóba legyek velük. Ami egy elég sötét dolog volt tőlem. Itt kezdtem meglátni azt, hogy mennyire bűnös vagyok. Megláttam, még ha egy pillanatra is, mennyire nincsenek érdemei az embernek. Mert önmagától csak a bűnre hajlamos, önmagát teszi istenné és a maga érdekeit keresi. Ezt egyébként később egy egyetemi évfolyamtársam is belátta. Két évig kínozott ez az érzés, hogy nem segítettem a testvéremen. Ehhez jött még, hogy a feltámadásban sem hittem, úgyhogy lelkileg elég gyatra és kilátástalan volt a helyzetem. Nem voltak barátaim, mert nem barátkozott velem senki. Sivár volt az egész világ. Be voltam zárva egy olyan életbe, ahol csak gyűlöltek, és utána pedig semmi reménységem nem volt.

Gimnázium után nehezen fogadtam el Istentől, hogy ilyen rosszul bántak velünk. Majdnem megtettem azt az esztelenséget, hogy megtagadjam Isten létezését. Dawkins „A vak órásmester” című könyve viszont csak egyre jobban hajtotta azt, hogy nincsen Teremtő. Eltettem azt a könyvet, és nem fejeztem be az olvasását. Ezután elmentem felvételizni az egyetemre. Négy helyre adtam be a papírjaimat, két biológus szakra, és két orvosi egyetemre. Háromra vettek fel, köztük a SOTE is szerepelt. Egyik osztálytársam elismerte, hogy a SOTE sikerülne nekem, mert sokat tanulok. „Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.” (Mt. 5, 5) De a biológus szakra mentem. A felvételik után a testvérem és én elmentünk egy keresztyén táborba Tahiba, Szentendrétől északra. Az volt a jó, hogy már volt két-három másik fiú, akit már korábbról ismertünk. Így elkezdtünk velük beszélgetni. Jó volt a hangulat. Azt hittem, hogy sokkal unalmasabb lesz a tábor, mert már kétszer is jártam ott és akkor unalmas volt. De most más volt. Büszkén jöttem a táborba, de már a végén engem Isten összetört ahhoz, hogy Őhöz térjek, és elkezdjem keresni. Ezek az emberek igazi keresztyének voltak, mert úgy beszéltek Istenről, Jézusról, mint akik valójában személyesen ismerik Őt, nem úgy, mint a katolikusoknál. Az egyik fiú úgy beszélt Jézusról, hogy úgy

szereti, mint egy lányt. Visszanézve érzem, hogy a Szentlélek ott volt, és munkálkodott. Sírva fakadtam azon, amikor elmondtam a testvéremnek, hogy nem segítettem őt. Megbocsátott nekem. Hála legyen az Istennek. Ekkor kezdtem megismerni Istent. Istenről gondolkodva és a Bibliát tanulmányozva arra jutottam, hogy egyedül Jézusban és az Ő kereszthalálában és helyettes áldozatában van reménységem, és csak Őneki szolgálhatok; Őneki kell odaadnom az életemet, hogy Ő rendelkezzen velem. Jézus Krisztus szolgálója vagyok mostantól egész életemre. A „jó tett” zsetonjaim elértéktelenedtek; egy előző, elmúlt rendszernek a hasznavehetetlen fizető eszközeivé váltak. Most már ahelyett, hogy izzadságból küzdjek az üdvösségért, mindenem megvan Krisztusban, ingyen.

Azóta minden nap tapasztalom azt, hogy Isten velem van, és Isten szeret, mert Isten maga a szeretet. Bár sokszor vannak nehézségek, tudom, hogy Isten mindvégig meg tud tartani, és hogy ott fent leszek majd vele a mennyben. Szól az ige által, és vigyáz az emberre. Az idő múltával egyre jobban látom, hogy az Istennel megtett utamon kapcsolatam vele egyre mélyül, a Róla szerzett ismeretem gyarapszik. Dicsőség legyen az Istennek, és béke a földön az embernek.

Azért írom ezeket a dolgokat, mert látom, hogy a katolikus vallás miatt sokan tévútra jutottak, és a saját érdekeik révén akarnak a mennybe jutni. De a szeretet tud kemény és kíméletlen is lenni.

A katolikusok felől egyfajta vád jön, miszerint: ha valaki a feltétel nélküli, hit általi üdvösségben hisz, akkor annak már minden szabad, és akármilyen parázna, erkölcstelen módon élhet, mert ha „Isten mindent megbocsátott és a menny már az enyém, akkor már nem számít, hogyan élek ebben a világban”. Ez komoly vád, még ha egyébként nem is igaz. Hiszen csak egyfajta vádló gondolatmenetet leplez le: nekik a feltétel nélküli kegyelemről ez jut eszükbe, hogy "akkor minden bűn szabadon folytatható". De azért jó lenne a következő dolgokon elgondolkodni:

- 1) hogy bizony van, mikor ők maguk is szívesen folytatnák még egyik-másik bűnüket.
- 2) hogy kár lenne elveszteni azt az erkölcsi presztizs előnyt, amivel már odáig vitték, hogy magukat másoknál különbnek tarthatják, sőt amivel még Isten előtt is dicsekedhetnek.
- 3) hogy úgy sem tudják tökéletesen megtartani Isten parancsolatát, tehát rá is szorulnak arra, hogy kegyelemből kapjanak üdvösséget, mert még azt képzele magukról, hogy meg tudják tartani és elég jó ahhoz, hogy az érdemei alapján kapjon üdvösséget.

Csoda-e, ha ebben a szemléletében még egyeseknek eszébe sem jut, hogy az isteni kegyelemre a hála lehet a természetes és helyes emberi válasz, nem pedig a félelem és féltés,

hogy mi lesz az erkölccsel meg az érdemekkel. Aki még hordozza magában azt a gögöt, ami az Istennel szembeni lázadásból ered, az még képtelen belátni, hogy nagyon is rászorul a kegyelemre. Akinek ismeretlen ez a rászorultság, annak a hála is ismeretlen, sőt, értelmetlen is.

A hivatalos római katolikus egyház például azzal is vádolja a protestáns egyházakat, hogy a liberalizmus (a mai erkölcsi romlottság) kialakulásáért felelősek. Én magam láttam egy szenvedélyesen érvelő katolikus embert egy internetes fórumon, aki a hit általi üdvösség ellen érvelt. Ezért vádolta édesapám az édesanyámat galád módon azzal, hogy „dekadens”, és ezért mondták néném, hogy az édesanyám „nem nevelt minket elég erélyesen”. Minthogy nekik inkább a katolikus tanítás számított, és nem az, hogy mi a valóság. Ezzel kell is tehát foglalkozni, és katolikus embertársainknak felvilágosítást adni a bűn, a kegyelem és a Krisztusban való szabadság mibenlétéről.

Először is, mert ezzel Kálvin is foglalkozott a maga korában, és a magyarázata is elég egyszerű. Lényegesnek tartom, hogy a cselekedeti bűnök mellett, a bűn tulajdonképpen önzés; Jézus így írja le a bűnt: „És a Szentlélek, amikor eljő, megfeddi a világot bűn, igazság, és ítélet tekintetében.” (Jn. 16, 8-9). Fontos látnunk, hogy Isten mit nyilatkoztat ki a bűn mélyebb voltáról: „Mert a test a lélek ellen törekedik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, amiket akartok” (Gal. 5, 17). Ezért van szükség a kegyelemre, a hitre, és az Isten igéjére. Ez utóbbit a katolikus tanítások nem helyesen mutatják be, ezért nem jutnak az előző kettőhöz sem. Ezért látják némelyek úgy, hogy a katolicizmus fennkölt, felhőkben jár, szemben a protestantizmussal, ami gyakorlatias, mert a kegyelemtanában a valóságot hüen mutatja be. Talán ezért mondta egyik ferences tanárom, hogy „a reformátusoknál nincsen lelki élet”. Minthogy lehet, hogy a katolicizmus viszont túlzottan elmisztifikálja és ellelkiesíti a dolgokat.

Gondoluk végig, hogy hová vezet ez az érdemközpontú gondolkodás. Először is, azt állítja, hogy a jót kell cselekedni ahhoz, hogy a mennybe jussunk. De hol van a határ? Biztos lehetek-e abban, hogy én már elég jó vagyok? Itt a katolikus emberek csupáncsak azért küzdenek, hogy éppen becsússzanak a menny kapuján. Figyeljük meg, hogy milyen sok ember reménykedik abban is, hogy a Purgatórium utolsó sarkáig jut, hogy bármekkora *véges* szenvedés után majd a mennybe juthat. És *csak azért, hogy a pokol kínszenvedéseit elkerülje*. Néha felröppent bennem az a gondolat, hogy „elfogadnám, hogy egy olyan helyre kerüljek ahol nincsen szenvedés, de Isten nélkül?” Ezután arra gondoltam, hogy Soha! Soha, hiszen anélkül az Isten nélkül lennék, aki oly sokat jelent számomra, s mi több, akinek én oly sokat jelentettem, hogy az életét is értem adta, aki engem mindeneket megelőzve "örökkévaló

szeregettel szeretett", Akit én az emberi, nádszál hitemmel viszont szeretek. Pontosan az Isten nélküliség maga a kárhozat. Továbbá a cselekedetek általi üdvösség helytelenségét húzhatjuk alá azzal, ha belegondolunk, hogy az Isten mércéje a tökéletesség; Ezek után senkinek, semmi reménye nem maradhat, hogy üdvösséget szerezhessen magának – különösen Isten nélkül nem. „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” (Mt. 5, 48).

Ebből látszik tehát, hogy a cselekedetekből való megigazulás megbukott téveszme, ami az Isten előtti, önző öngazolás. Mert hova vezet ez a gondolkodás? Ahhoz, hogy az ember bármennyi bűnt levezelhessen, meggyónhasson, nem számít, hogy mit tesz, ha egyszer levezekli, vagy meggyónja (akár az említett matematika pap-tanárunk, aki minden mise előtt sörözött). Tehát pontosan ugyan azt teszi, mint ami ellen tiltakozott a kegyelem alapú üdvösség ellenzőjeként, azt kifogásolván, hogy a hit általi kegyelemben, a feltétel nélküli üdvösségben hívó szabadon vétkezhet, már nem számít, hogy mit tesz.

Ha az ember igazán engedetlen akar lenni Istennel szemben (és akar), akkor ki fogja tudni eszközölni annak módját, hogy elnézhetővé tegye a saját bűneit. A cselekedeti bűn inkább annak a jele, hogy az ember valahol belül mélységesen megbukott; a szíve egyszerűen nincsen a helyén. Elég, ha egy kis magnyi bűn fogan meg a szívemben, de kiteljesedve az is halálhoz és pusztuláshoz vezet: „Hanem mindenki kísértetik, a mikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága. Azután a kívánság megfogván, bűnt szül; a bűn pedig teljességre jutván, halált nemz.” (Jak. 1, 14-15). Sokkal fontosabb észrevenni, hogy a cselekedeti bűn tüneti jelzője annak, hogy valami a felszín alatt mélységesen elromlott. Ezért volt az, hogy abban a ferences gimnáziumban, ahová jártam, olyan lelketlenek voltak, nemcsak a diákok, hanem a tanárok is. Olyannyira megbántották a testvéreimet, hogy annak elmeorvosintézetbe kellett vonulnia néhány hónapra. Ütötték-verték; az volt a gúnyneve, hogy „csöves”, amit az énektanár is szájára vett. Juhász Gyulát, az egyik híres költőnk is szintén megnyomorgatták a ferenceseknél – ilyesmi azért elég sok katolikus iskolában fordulhat elő. És emiatt a katolikusok olyan hiábavalóan ostorozzák az embereket a szigorukkal, mintha ettől jönnének helyre vagy térnének észhez. Az embernek bűnét kell belátnia és abból megtérnie kell. Ez a kulcsa az egész gondolatmenetnek: az ember hit által üdvözülni, a cselekedetektől függetlenül. Ha viszont a bűnt cselekszi, figyelmen kívül hagyva, hogy Jézus meghalt érte, és drága vérével ontotta érte, akkor ez annál jobban mutatja, hogy nem ismeri Istent, nem Őt féli, hanem a bűnt szereti jobban, mint az Élet fejedelmét. Ezt jól szemlélteti a következő gondolat: „Mert ha valaki hallgatója az igének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, a ki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát: Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt. De a ki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe

és megmarad a mellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén az boldog lesz az ő cselekedetében. Ha valaki istentisztelőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sőt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló.” (Jak. 1, 23-26).

De mi vár arra az emberre, aki Jézusban hisz, és nem a saját erejében? Minden megadatik ennek az embernek ajándékba. Ha tiéd már Isten, tiéd már minden. Minden megvan az embernek, amire csak szüksége van, és ingyen kegyelemből! „Beteljesíti az őt féltőknek kívánságait; kiáltásukat meghallgatja és megsegíti őket. Megörzi az Úr mindazokat, a kik őt szeretik; de a gonoszokat mind megsemmisíti. Az Úr dicséretét beszélje ajkam, és az ő szent nevét áldja minden test örökkön örökké!” (Zsolt. 145, 19-21). Ez azt jelenti, hogy az ember nem kényszerűségből vagy kötelességből teszi azt, amit a lelkiismerete sugall neki, hanem mert azt tisztán, Isten dicsőségére akarja megtenni. „Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadtnak néktek” (Mt. 6, 33) Így az ember felszabadul minden kényszerből, mert tudja, hogy a végeredmény nem őtöle függ, hanem Istentől, aki már elrendezte a dolgok végkimenetelét. Ezért íródott meg például a Jelenések könyve, hogy a hívő szenteknek teljes legyen a bizonyosságuk arról, hogy eljön Jézus és az Isten napja.

Ha van kérdése, vagy ha szeretne a leírtakról beszélgetni, küldhet emailt vagy postai levelet a fenti címre, de telefonon is megkereshet: 20 424 5745.

Isten áldjon meg gazdagon!

Cserhádi Mátyás